

Trygdeforhold ved arbeid innen EØS-området (samt Sveits)

Oppdatert: 19.12.2017

Å avklare trygdeforholdet til en person som arbeider innenfor EØS-området er viktig. Trygdeforholdet er bestemmende for hvor arbeidsgiver skal betale arbeidsgiveravgift og hvor arbeidstakeren skal betale trygdeavgift. Videre avgjør trygdemedlemskapet hvilket land arbeidstakeren har krav på trygdeytelser fra, f.eks. sykepenger og pensjonsopptjening. EØS-avtalen medfører forenklinger når det gjelder trygdeforhold for EØS-borgere som midlertidig bor og arbeider i et annet EØS-land.

EØS-avtalen innebærer en full tilpasning til Europa Parlamentets og Europarådets forordning 883/2004 og gjennomføringsforordning 987/2009. Disse to forordningene inneholder de grunnleggende bestemmelsene om koordineringen av trygdeytelser i EØS og er en del av de reglene som fastlegger rammevilkårene for det felles arbeidsmarkedet innen EØS-området. Forordningene går foran folketrygdlovens medlemskapsbestemmelser og bestemmer i hvilket land en person skal være medlem i.

Hvilken land omfattes?

EØS-avtalen omfatter følgende land: Belgia, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Hellas, Irland, Island, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spania, Storbritannia og Nord-Irland, Sverige, Tsjekkia, Tyskland, Ungarn og Østerrike.

HOVEDREGEL

Hovedregelen er at en person skal være medlem av trygden i det land der vedkommende arbeider. Fra hovedregelen er det viktige unntak som omtales nedenfor.

Unntak for utstasjonerte

Et viktig unntak fra hovedregelen, er at en person som er sendt ut av sin arbeidsgiver for å arbeide midlertidig i utlandet med definerte oppgaver, kan fortsette å være medlem i sitt hjemlands trygdeordning og dermed være unntatt medlemskap i arbeidslandet. Etter forordningen er hovedregelen at man kan søke om medlemskap i hjemlandets trygdeordning ved utstasjonering i inntil 24 måneder. Et vilkår for å anvende bestemmelsen er at arbeidsgiveren i hjemlandet normalt utøver aktivitet i hjemlandet.

Det er adgang til å søke om unntak fra medlemskap i arbeidslandet ved en avtale mellom arbeidsland og hjemland, som hovedregel, i inntil 5 år.

Medfølgende familiemedlemmer som ikke selv er yrkesaktive, skal sende egen søknad til NAV Medlemskap og avgift vedrørende opprettholdelse av medlemskap i norsk folketrygd. Kontakt oss for nærmere informasjon vedrørende NAVs praksis om trygdemedlemskap i Norge for medfølgende familiemedlemmer.

Arbeid i to eller flere EØS-land samtidig for samme arbeidsgiver

Innen EØS-området er det mange arbeidstakere som utfører arbeid utenfor bostedslandet, det være seg på forretningsreise eller at man jobber fast i to eller flere EØS-land. I henhold til forordningen, er det nå et krav om at en "vesentlig" del av arbeidet må utføres i bostedslandet for å være medlem der. Utgangspunktet er en helhetsvurdering, men EU-domstolen har lagt til

grunn at minimum 25 % av arbeidstiden og/eller inntekten av arbeidet må knytte seg til arbeid i bostedslandet for å kunne være medlem der.

25 %

Det er antatt at 25 % -regelen vil være en retningslinje som trygdemyndighetene oftest vil vurdere når det skal avgjøres hvor en person skal være trygdet ved arbeid i to eller flere EØS-land samtidig.

Tjenestereiser

Ved regelmessige tjenestereiser innenfor EØS-området bør det søkes om fortsatt medlemskap i norsk folketrygd, og blankett A1. Vi anbefaler også at det europeiske helsetrygdkortet medbringes til arbeidslandet. Dette kortet vil bekrefte retten til nødvendig helsehjelp. Kortet kan bestilles elektronisk på www.helsenorge.no.

Søknadsprosessen

Blankett NAV 02-08.07 - Arbeid og næring innen EØS/Sveits - søknad om A1, må fylles ut og sendes til NAV Medlemskap og avgift i Oslo. NAV vurderer saken og fatter vedtak, samt utsteder A1 hvis vilkårene for medlemskap i norsk trygd er tilstede. Ved utsending utover 24 måneder retter NAV en skriftlig forespørsel til arbeidslandets trygdemyndigheter med forespørsel om unntak fra arbeidslandets trygdesystem under arbeidsforholdet. Hvis trygdemyndighetene i arbeidslandet gir godkjenning, utsteder NAV Medlemskap og avgift blankett A1, og Helfo utsteder blankett S1/ E-106 (helsetrygdekortet benyttes dersom oppholdet er under 12 måneder). A1 attesterer hvilket lands lovgivning som skal anvendes, mens S1/ E-106 skal leveres av den utstasjonerte til den lokale sykekasse eller trygdekontor i arbeidslandet. Man har da rett til medisinsk behandling på samme vilkår som dette lands innbyggere. Ved innlevering av A1 vil arbeidslandets trygdemyndigheter ofte fatte et formelt vedtak hvor arbeidstakeren fritas for medlemskap og trygdeavgifter i arbeidslandet.

Saksbehandlingstiden i NAV Internasjonalt er for tiden 8-10 uker, så vi anbefaler å sende søknad i god tid før arbeidsforholder begynner, såfremt det er mulig.

Om du ønsker mer informasjon om hva KPMG kan tilby, [trykk her](#).

For mer informasjon kontakt:

Per Tore Kraby Lock
Advokat/Partner

+47 4063 9190

Gjertrud H. Behringer
Advokat/Partner

+47 4063 9034

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

